

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש
שביעי-של-פסח

הגיליון השבועי לכל יהודי 956

כ' בניסן התשס"ה
(29.4.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

הבלתי-צפוי הוא הצפוי

אנו בהחלט נדרשים לעשות ככל התלוי בנו, באמצעים ארציים וטבעיים, להביא שקט ושגשוג לעם-ישראל, אבל רק הגאולה תביא את הפתרון השלם לכל הבעיות המציקות לנו

כיום כולנו נושאים עיניים למרומים בתפילה לישועה ניסית.

יותר ויותר אנשים מדברים בדאגה על הצפוי לנו אם לא יתחולל כאן מהפך דרמטי כלשהו, אך לא רואים את הכוחות שיהיו מסוגלים לבצע מהפך כזה. הבעיות הגשמיות הקשות הן השתקפות של הבעיות הרוחניות, אבדן זהות, תהייה על עצם משמעות הקיום היהודי, בעיות שמסתבכות ומחמירות, מבלי שייראה להן מוצא.

ה קרה בליל שביעי-של-פסח. בני-ישראל יצאו זה עתה ממצרים וקיוו שנחלצו מהרדיפות ומהעינויים, והנה המצרים רודפים אחריהם. הים לפניהם, המצרים מאחוריהם והמדבר סוגר עליהם מהצדדים. העם התלבט בין מלחמה במצרים לבין כניעה או התאבדות בים, כדברי המדרש. איש לא חלם שהישועה תבוא על-ידי בקיעת הים והליכה בתוכו. אבל דווקא הבלתי-צפוי הוא שהתחולל.

מצד אחד אנו מצווים לפעול בתוך מסגרת הטבע ולא לסמוך על הנס. כשמתעוררת בעיה וצרה, נדרש יהודי לנקוט את כל האמצעים הטבעיים והרציונליים, שבכוחם לפתור את הבעיה ולהעביר את הצרה. אולם בה-בשעה אסור לשכוח שעם-ישראל נולד בנס וכל קיומו מבוסס על ניסים.

דרוש מהפך

האמונה היהודית קובעת כי גאולתו של עם-ישראל לא תהיה שגרתית וטבעית. הגלות הארוכה והקשה תגיע לקיצה רק על-ידי משיח-צדקנו, שיהיה נביא ובעל כוחות רוחניים כבירים. אנו בהחלט נדרשים לעשות ככל התלוי בנו, באמצעים ארציים וטבעיים, להביא שקט ושגשוג לעם-ישראל, אבל ברור לנו שהגאולה האמיתית והשלמה תהיה מפתיעה, בלתי-צפויה, גאולה ניסית.

היו שסברו בעבר כי אפשר לפתור את סבלות העם היהודי בדרך הטבע. אנחנו נגאל את ארץ-ישראל, אנחנו נקבץ את הגלויות, אנחנו נביא את הגאולה. גם יהודים מאמינים נתפסו, מקצתם, לאשליה שאפשר לחולל את גאולת עם-ישראל בכוחות אנושיים רגילים, ולהשאיר את בואו של המשיח 'לעתיד לבוא'.

מאז עשינו דרך ארוכה. משנה לשנה התבררה מהותה של ה'גאולה' שאליה הגענו בכוחות עצמנו. כיום ברור לכול שאין לאיש פתרון אמיתי. כל הניסיונות לפתור את סבך הבעיות, מולידים בעיות קשות וחמורות פי כמה וכמה.

להאמין ולהתחנן

זו הנקודה שבה צריכה להתפרץ מלב כולנו זעקה לגאולה השלמה, שרק היא תביא את הפתרון והישועה האמיתית לכל הבעיות המציקות לנו, הבעיות הגשמיות והרוחניות גם יחד. מכיוון שבסופו של דבר קורים דווקא הדברים הבלתי-צפויים, הבה נתפלל שיקרה דווקא ה'בלתי-צפוי', שבעצם כולנו מצפים ומייחלים לו. חז"ל אומרים שהמשיח בא בהיסח-הדעת. אף-על-פי שהכול מצפים לו ומתפללים לבואו, הופעתו תהיה בכל-זאת בבחינת הפתעה גמורה.

לצערנו, הזעקה הזאת נשחקת על-ידי השגרה. אף-על-פי שכולנו מאמינים בביאת המשיח, מצפים לגאולה ומתפללים לבואה, אנו מבקשים אותה לא-אחת כמצוות אנשים מלומדה. כשיש לאדם בעיה אישית מציקה — הוא יודע לזעוק באמת ולהתפלל בכוונה כנה, אבל התפילה לגאולה, שתביא את הפתרון והשלם לכל בעיותינו ומצוקותינו, נעשית כדבר שבשגרה.

ראוי לזכור, כי כל עניין הגאולה אפוף סוד ומסתורין. חוץ מקווים כלליים סתמו נביאינו וחכמינו את פרטי הדברים, וכדברי הרמב"ם — "דברים סתומים הם אצל הנביאים". דבר אחד אנו יודעים — השעה היא ערב הגאולה ואנו נדרשים להאמין בה בכל ליבנו ונפשנו, שכן עצם האמונה בגאולה מזרזת את בואה.

בשביעי של פסח נבקש ונתחנן לקב"ה כי ימחר לשלוח לנו את משיחו, יבוא ויגאלנו גאולת-עולמים, ונשמח יחדיו בשמחת הגאולה השלמה.

יש חדש

סעודת משיח

בשביעי של פסח נהוג לקיים את המנהג שייסד הבעל-שם-טוב, לערוך אחרי תפילת מנחה סעודה מיוחדת — 'סעודת משיח'. נוטלים דיים, אוכלים מצות וגם שותים ארבע כוסות. סעודות משיח נערכות בבתי-כנסת רבים ברחבי הארץ, ומחזקים בהן את האמונה בביאת משיח-צדקנו בקרוב ממש. צעירי-חב"ד הוציאו-לאור עלון צבעוני מהודר בעשרות-אלפי עותקים על מנהג קדוש זה ועל הנחיצות שבחיוק האמונה והציפייה לגאולה.

תפילה למען פולארד

הוועד להשבת יהונתן פולארד הביתה קורא לציבור להשתתף בתפילה מיוחדת למענו ביום שלישי, כ"ד בניסן, בשעה 1 אחה"צ, בכיכר ספרא בירושלים. הפרדה מלאה.

אסטרונמיה יהודית

המכון ללימודי קידוש החודש ביישבת כרם ביבנה יקיים בע"ה ביום שלישי, כ"ד בניסן, את הכינוס השמיני לענייני קידוש החודש ואסטרונמיה יהודית, בשעות 10:30-20:30. הכניסה בתשלום (סמלי). בא"י ייפתח מחזור הלימודים ה-12 בנושא "הלוח היהודי". 14 שיעורים מדי יום שלישי בערב. טל' 08-8566560.

רעיונות שימושיים

חברת שיווק הברקות מגישה לציבור שני רעיונות שימושיים: (א) לוח ספירת העומר, פורמט כ"ס, שבו מגרדים מדי יום את התאריך, וכך זוכרים את הספירה הנכונה. (ב) מפסק שבת, שבו מותקן מתג קטן המונע אפשרות לכבות או להדליק בטעות את האור בשבת ובחג. להשיג ביודאיקה, טל' 456-400-800-1.

זמני השבוע

ירושלים ת"א	חיפה	באר-שבע	אילת	מירון
7:32	6:54	6:59	6:50	6:42
8:37	7:54	7:59	8:01	8:00
פקס: 03-9606169				
אינטרנט: www.chabad.org.il				
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il				
נדפס בדפוס יד-החמישה-כפר-חב"ד, טל' 03-9600280				
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות				
נא לשמור על קדושת הגיליון				

כשהחושך עצמו מאיר

עצמו מאיר, כי מתגלה תכליתו האמיתית.

הפיכת ההסתר בגאולה

על הגאולה העתידה נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". כשם שקריעת ים-סוף באה על-ידי שקודם לכן התהפך החושך לאור, כך גם הגאולה העתידה תבוא על-ידי הארת החושך.

בזמן הגלות שוררים העלם והסתר. לא די לגבור עליהם או להתעלם מהם, אלא יהודי נדרש להפוך את ההסתר עצמו לאור. יש לנצל את מציאות ההסתר עצמו כדי שעל-ידו תבוא תגבורת בעבודת ה'. על-ידי כך מגיעים לבירור השלם של העולם, שלכן לא יהיה צורך לברוח מהרע (כפי שהיה בעת יציאת מצרים, "כי ברח העם"), אלא "במנוסה לא תלכו". בזמן הגאולה יאיר האור האלוקי בגוף הגשמי, עד שהוא לא יסתיר כלל את אור הנשמה, ויתרה מזו – הוא עצמו יאיר ויגלה את הקב"ה.

(תורת מנחם תשי"א, כרך ב, עמ' 42)

בדרך-כלל השאיפה היא לבטל את החושך, שיסתלק וייעלם ובמקומו יבוא האור. אולם בליל קריעת ים-סוף קרה למעלה מזה – החושך עצמו התהפך ונעשה מקור אור והתגלות.

נקרע ים ההסתר

זו הייתה הכנה לקריעת הים, שעניינה הפנימי הוא קריעת כל המסכים המעלימים והמסתירים. בקיעת הים הגשמי הייתה השתקפות של תהליך רוחני כביר, שבו נבקע ים ההסתר, שמסתיר את האמת האלוקית. באותו לילה התבטלו כל ההסתרים, עד הדרגות העליונות ביותר, ונתגלה הקב"ה בעצמו, עצמות ומהות אין-סוף ברוך-הוא.

אל ההתגלות הכבירה הזאת הגענו דווקא על-ידי שקודם-לכן שרר העלם והסתר ("הענן והחושך"), אולם באותו לילה התגלתה תכליתו של ההסתר – מטרתו האמיתית של ההסתר אינה להנציח את ההסתר, אלא בדיוק להפך, לעורר התגלות גדולה יותר. זה הפירוש שההסתר

בשביעי של פסח התחולל הנס הכביר – קריעת ים-סוף. זה היה לפנות בוקר. אך קודם-לכן, במהלך כל הלילה, שרר מצב מופלא: המצרים, שרדפו אחר בני-ישראל, לא יכלו להדביקם, כי עמוד הענן חצץ בין ישראל למצרים – "ויהי הענן והחושך ויאר את הלילה".

פסוק זה נושא בתוכו דבר והיפוכו: חושך הוא ההפך מאור. אם היה שם "הענן והחושך" צריכה הייתה לשרות במקום אפלה גמורה, ואולם התורה אומרת שדווקא מצב זה "ויאר את הלילה". פירש רש"י, שיש לקרוא את הפסוק כאילו כתוב "ויהי הענן והחושך" למצרים, "ויאר" עמוד האש "את הלילה" לבני-ישראל.

מקור אור

אולם תורת החסידות מסבירה, שיש לקרוא את הפסוק ככתבו – באותו לילה אירע מצב מופלא: "הענן והחושך ויאר" – הענן והחושך עצמו האירו את הלילה.

מן המעייין

נושא השבוע: שביעי-של-הפסח

אמרת השבוע

למה לא אכפת

כמה וכמה פעמים, בחודש ניסן, היה הרבי מליובאוויטש מדבר בכאב על כך שלא באמת אכפת שעדיין משיח-צדקנו לא בא. במאמר חסידות שהשמיע בחודש ניסן תשמ"ח התבטא, ש"אם הדבר היה נוגע, כבר היה משיח בא אתמול".

בהמשך לכך הסביר בחיך מדוע בסוף כל הרשימה של המעלות טובות, שאנו מונים בהגדה של פסח, מסיימים "לכפר על כל עוונותינו". אחרי כל המעלות הטובות הללו, מה עניין עוונות לכאן?!

אלא, הסביר, אחרי שמונים את כל המעלות המופלאות הללו ובכל-זאת הרבר "לא נגע ולא פגע" – על זה עצמו דרושה כפרה...

הנשק של ישראל

"וחמושים עלו בני-ישראל מארץ מצרים. וייקח משה את עצמות יוסף עמו" (שמות יח, טו). בני-ישראל עלו ממצרים כשהם חמושים, והפסוק הבא מספר מה כלי-נשקם – "עצמות יוסף". זכותו של הצדיק מגינה על העם, והיא בחינת כלי-זין המסייעים בהצלחתם.

(תורת משה)

מה לעשות? – לשיר

"ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי" (שמות יד, טו). אמר משה לקב"ה: ומה לנו לעשות? אמר לו הקב"ה: עליך ליתן שיר ושבח למי שהמלוכה שלו.

(מדרש-רבה)

השיר מקרב

אף זוהי דרך להושיע את ישראל – על-ידי שיר ושבח למלך עולם מתקרבים ישראל ומתדברים עם אביהם שבשמים, וממילא נושעים.

(בית אהרן)

להתרומם טפח

הרבי הרש"ב מליובאוויטש אמר פעם בשביעי-של-פסח לבנו, הרבי הרי"צ: אילו היינו במרחק של חמישה קילומטרים מקריעת ים-סוף, כמה היינו נמשכים לשם. כל-שכן כאשר קריעת ים-סוף היא רק טפח אחד למעלה מאיתנו. לו היינו מתרוממים טפח אחד למעלה, היינו רואים זאת. הכול מונח לפנינו, אלא שאנו חירשים ועיוורים. וכי משום כך אין העניין אמיתי?

השירה השמחה

הרבי הרי"צ מליובאוויטש אמר: הניגון ששרו בני-ישראל בשירת הים אינו ידוע לנו, אבל ברור שזה היה ניגון לבבי ושמח.

סיבת הצעקה

"וייראו מאוד ויצעקו בני-ישראל אל ה'" (שמות יד, ז). בני-ישראל צעקו אל ה' על שהם יראים מהמצרים, על שעדיין הם שרויים בדרגה נמוכה כזאת, שהם מתייראים מבשר-ודם.

(חידושי הרי"ם)

אורח לסדר

השרידים שנותרו לפלטה מהשוואה שפקדה את יהדות הונגריה החלו להתאסף אט-אט ולקום מחדש את החיים. החדשים הראשונים עמדו בסימן הציפייה לשובם של בני-משפחה מהלא-נודע. יחידים ויחידות הגיעו, איש-איש וסיפור תלאותיו בפיו. עד מהרה התנפצו האשליות והתקוות שטיפחנו בליבנו בדבר שובם בשלום של כל יקירינו. דווקא גורלי שפר עליי — בין השבים היו שתי אחיותי וכשלושים מבני-דודיי ומקרובי-משפחתי.

התקנת בית-כנסת הייתה בין פעולותינו הראשונות. אמנם בית-הכנסת הגדול עמד על תילו, אך כל הריהוט הוצא מתוכו והחלונות הגדולים נעקרו עם המסגרות. מצאנו את 'בית-הכנסת הקטן' שבחצר בית-הכנסת הגדול כמתאים ביותר להתקין בו את בית-התפילה. הכנסנו לתוכו שולחנות וספסלים ובחודשי הקיץ הזמנו ריהוט — דוגמת הנהוג בבתי-הכנסת, אך מחומר פשוט וללא צבע, בהעדור אמצעים.

את ליל הסדר חגגנו בשתי חבורות — כעשרים וחמישה איש בכל חבורה — אחת אצלנו ואחת אצל מנו נוימן.

יד ההשגחה זימנה לנו במהלך עריכת הסדר חוויה מיוחדת בדמותו של אורח בלתי-צפוי. ומעשה שהיה — כך היה:

בשובנו מבית-הכנסת בליל פסח פגש אותנו קצין רוסי, ולהפתעתנו קרא לעברנו ביידיש: "שלום עליכם, יהודים!". כשנכנסנו עמו בשיחה התברר כי הוא בן העיר מינסק ומשמך קצין ביחידה שהגיעה לאזור לפני כמה ימים.

כשנודע לו מפינו כי הלילה הוא ליל חג-הפסח — התרגש. לאחר שתיקה ממושכת אמר, כאילו לעצמו: "כן, אני זוכר שבימי ילדותי 'עשו את הסדר' בלילה זה!".

ספונטנית אמרתי לו: "אולי רצונך לבוא אלינו ולעשות עמנו את ליל-הסדר?". הקצין הרוסי נענה להזמנתי ללא היסוס, אך בשל היותו בתפקיד עד השעה תשע בערב, הודיע כי יוכל לבוא רק לאחר שעה זו.

ואכן הוא בא. נתנו לו הגדה והראינו לו את המקום שאנו עומדים בו, והוא עקב אחרינו באצבעותיו. בתוך כמה דקות החל 'להתחמם' ולפזם איתנו בלחש את מילות ההגדה.

לפתע הבחנו שהוא מוחה את הדמעות הזולגות מעיניו. לשאלתנו לפשר הדבר

מיומו של משיח

בעולם החסידי, שיאו של חג-הפסח הוא שביעי-של-פסח. יש שלושה לילות בשנה שבהם נוהג להיות ערים ולעסוק בתורה — ליל שבועות, ליל הושענא-רבה וליל שביעי-של-פסח. פנימיות התורה מגלה את מהותו של חג זה, שבו מאירה הארת משיח-צדקנו והגאולה העתידה.

"כ"ק אדמו"ר הרי"צ מספר (ספר השיחות תש"ג עמ' 87) כי אצל נשיאי חב"ד ראו בשביעי-של-פסח ובאחרון של פסח גילויים גדולים יותר מהגילויים של ראש-השנה ויום-הכיפורים: "בשביעי-של-פסח היו הגילויים שונים לגמרי. הגילויים של שביעי-של-פסח מורגשים בפנימיות בכל יהודי במדרגות הנשמה. העבודה היא, שהגילויים יורגשו בפנימיות בכל אחד ואחד בגילוי נפשי על-כל-פנים".

מקור השמחה

מוסבר בתורת החסידות, כי החג הראשון של פסח קשור בעיקרו לגאולת מצרים, ואילו החג האחרון של פסח הוא הגילוי של מלך המשיח. אמר על כך הגה"ח רבי יצחק-אייזיק מהומיל: "בפסח אנו חסידיו של משה רבנו, ובאחרון של פסח אנו חסידיו של משיח-צדקנו" (ספר השיחות תש"ד עמ' 105).

"כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק' אמר: "אחרון של פסח הוא הסיום של מה שהחל בלילה הראשון של פסח. הלילה הראשון הוא החג של יציאת מצרים, הגאולה הראשונה של בני-ישראל, על-ידי משה רבנו, 'גואל ראשון'. זו ההתחלה. אחרון של פסח הוא החג של הגאולה האחרונה, שהקב"ה יוציאנו מהגלות על-ידי משיח-צדקנו — 'גואל אחרון'. היום הראשון של פסח הוא יום שמחתו של משה רבנו; והיום האחרון של פסח הוא יום שמחתו של משיח-צדקנו" (ספר השיחות ת"ש עמ' 71).

אצל נשיאי חב"ד ראו גם בהכנות לשביעי-של-פסח את ייחודו ומעלתו. "כ"ק אדמו"ר הרי"צ מספר (ספר השיחות תש"ג עמ' 85), כי טבילת הטהרה של ערב שביעי-של-פסח הייתה שונה מטבילת הטהרה של ערב שבת וערבי חגים אחרים, ואף מטבילת הטהרה של ערב ראש-השנה וערב יום-הכיפורים: "טבילת הטהרה בערב שביעי-של-פסח קשורה בעניינים המתחוללים בספרות העליונות ובמדרגות הנשמה שבכל אחד ואחד מיישראל".

הבעל-שם-טוב מסביר את ההבדל בין שמיני עצרת לשביעי-של-פסח: "שמיני עצרת הוא זמן השמחה, ושביעי-של-פסח הוא מקור השמחה" (ספר השיחות ת"ש עמ' 52). רבנו הזקן אמר פעם בשביעי-של-פסח לבניו: "קחו חסידות, קחו טהרה! לכם, לבניכם, לנכדיכם, לדורי-דורות" (ספר השיחות תש"ג עמ' 87).

הקב"ה מתגלה!

"כ"ק אדמו"ר הרש"ב נהג להתבודד שעה ארוכה בכל ערב שבת ומועד. בנו, הרי"צ, מספר (שם), כי אף-על-פי שהדלת לא הייתה סגורה, לא הריב איש בנפשו להיכנס לחדרו באותה שעה. "בתחבולות שונות עלה בידי לראותו בשעת התבודדותו, כשהוא יושב ועיניו עצומות ופניו קודשו להבים, ומזמן לזמן מגנן חרש ומכה באצבע צרדה. בערב שביעי-של-פסח היה מאריך בהתבודדותו".

הרבי הרש"ב סיפר: "כשהייתי קטן, לקחני אבא (אדמו"ר מהר"ש) בשביעי-של-פסח והכניסני לסבא, ה'צמח-צדק', עם אחי. ה'צמח-צדק' ישב על ספה, ראשו מורכן מחמת חלישותו, ואמר לנו: ילדים! היום נפתחים כל הרקיעים, הקב"ה בכבודו ובעצמו מתגלה! כשסיים לדבר נראה ברק ונשמע רעם. אני זוכר את הרושם שהדבר פעל עליי אז, כי חשבתי שזוהי פתיחת הרקיע (בליובאוויטש לא מצוי בתקופת הפסח שיהיו רעמים וברקים). רושם זה לא אשכח לעולם" (ספר השיחות תרצ"ו עמ' 273).

שיאו של החג האחרון של פסח — ב'סעודת משיח', שבה אוכלים מצות ושותים ארבע כוסות, כדי לספוג את גילוי המשיח בפנימיות.

השיב: "נזכרתי באימי ז"ל. כמה הייתה מאושרת לו ידעה שאני יושב עתה ועורך את הסדר כדת וכדין בקרב משפחות יהודיות!".

במשך הערב גולל את תולדות חייו. אביו ואמו היו יהודים שומרי תורה ומצוות. עד גיל תשע-עשר התחנך

ב'חדר'. שני ההורים מתו בשנים הראשונות של המהפכה הקומוניסטית, ומאז התנתק בהדרגה מכל קשר עם היהדות.

שנות המלחמה ושואת יהדות אירופה עוררו בו הרהורים על 'הגורל היהודי', ופגישה פתאומית זו עם יהודים,

במסגרת חגיגת ובאוירה של קדושה והתרוממות הנפש, עוררו בנפש חוויות נשכחות, והציתו בליבו להבה.

לאחר מכן ביקש ממני סידור תפילה והתחיל לעללל בו. על כל קטע וקטע שיכול היה להיזכר בו — שמח שמחה גדולה.

זוכר אני — בין השאר — גם רגע מבדח למדי. זה היה כאשר החל לפזם על-פה, בניגון של ראש-השנה ויום-הכיפורים: "למכה מלכים ביום דין"... כך נתמזגו להם בזיכרונו המעורפל המזמור 'הודו לה כי טוב' עם הפיוט "לא-ל עורך דין".

כעבור כמה ימים בא הקצין להיפרד מאיתנו, שכן יחידתו, כך סיפר, מועברת מעירנו. מאז לא היה לי קשר איתו, אך לא-אחת הוא עולה בזיכרוני ואני תוהה אם אותו ליל-סדר השאיר בלבו רושם של ממש והשפיע בדרך כלשהי על המשך דרכו.

בשולי אותו מאורע: כל מאמציי להיזכר בפרט כלשהו מהימים ההם — עלו בתוהו. אינני זוכר מניין השגנו אז מצות ויין ותבלינים כשרים לפסח. גם רעייתי איננה זוכרת דבר בעניין זה. אירועים אחרים זכורים לי לפרטי-פרטים, אך בעניין זה אינני זוכר דבר.

פעמים אחדות נסענו לבודפשט, להיות נוכחים במשפטם של אחדים ממנהיגי שלטון-האימים של הנאצים ההונגריים. המשפט התקיים ב'בית הדין העממי', שהוקם במיוחד לעשיית דין בנאצים. בין השופטים היה גם יהודי ששם-משפחתו דן. הוא הציג שאלות קשות לנאשמים, וכשסבר שהם מנסים להתחמק, הרעים עליהם בקול גדול ודרש בתוקף להשיב כהלכה ולעניין.

לפני כס המשפט עמדו אז 'שלושת הגדולים' של ימי-האימים — אשר הזכרת שמם בלבד הפילה אימה ופחד והעבירה בנו חיל ורעדה — הלוא הם: לסלו אנדרה, לסלו באקי ואנדרו אירוש.

בראותי אותם שפופים ונפחדים — עלו בזיכרוני הפסוקים מספר ישעיהו (פרק יד): "אך נפלת משמים... חולש על גוים... הזה איש מרגזי הארץ, מרעיש ממלכות!".

בשיתופו של השופט היהודי בעשיית דין בצוררים ראיתי מעין שליחות מאת הקב"ה, לנקום נקמתו ברשעי-עולם אלה, ושמו מוכיח: דן. הפעם הוא דן את שונאי עמנו!

בית-הדין הטיל עליהם גזר-דין מוות בתלייה. את ביצוע גזר-הדין שמענו לאחר מכן בשידור — ובלבנו שבח והודיה לקב"ה על שזכינו לראות במפלתם של הרשעים. כן יאבדו כל אויביך ה'!

(על-פי 'משערי ויצען לשערי ציון', לע"נ המחבר ר' מאיר-יהודה הירשפלד ז"ל, במלאות שנה לפטירתו — כ"ה בניסן תשס"ד)

השמחה הגדולה באחרון-של-פסח היא משום שהוא חג הגאולה האחרונה, שהקב"ה יוציא אותנו מן הגלות הזאת האחרונה, על-ידי משיח-צדקנו. אחרון-של-פסח הוא יום שמחתו של משיח-צדקנו (ה'צמח-צדק' מליובאוויטש)

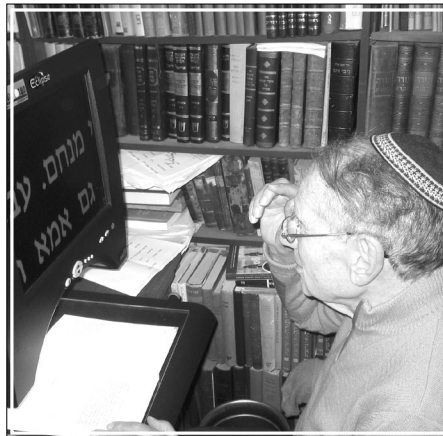
נציפייה לנאורה

קורע את ים התרגום

יצא באגניית-מעפילים לארץ-ישראל והצליח להגיע ארצה בשלום. הוא שימש מדריך ומורה בכפר-הנוער הדתי ליד כפר-חסידים. אחר-כך למד פילוסופיה וספרות של ימי-הביניים, וכעבור זמן מונה למנהל המחלקה לנוער דתי בסוכנות היהודית. שלושים ושמונה שנים שימש בתפקיד, סבב רבות בעולם והיה שותף להקמת מוסדות חינוך דתיים רבים.

גילה את הים

בזמנו הפנוי עסק בכתיבה – תחביב ישן. תשעה ספרי שירה ושישה ספרים העוסקים בחינוך והוראה, ראו אור מפרי-עטו. ליצירתו המרכזית – סדרת 'המקרא ותרגומו' – נסחף כמעט באקראי. "יום אחד פנו מאוניברסיטת בראילן אליי ואל הד"ר מ"צ מושקוביץ, וביקשו שנכתוב מבוא תורני-אקדמי לתנ"ך. הצעתי למושקוביץ שנחלק בינינו את העבודה – הוא יעבוד על הפרשנים ואני על התרגומים. רק לאחר שנכנסתי לעניין הבנתי שמדובר בים רחב-ידיים, והתחלתי לשחות בו. כך נולדה סדרת ספריי, שמטרתה לקרוע לפני הציבור את ים התרגום".

חמיאל והמכשור המאפשר לו לקרוא. כעננות התרגום

במחיצתם דקות אחדות וכבר קולטים את איכותם וחשים כלפיהם כבוד מיוחד. שפתו משובחת וסגנונו ותוכן דבריו – מלומד.

ניגון מגן

הוא נולד לפני שמונים ושמונה שנים באוסטרולנקה שליד ביאליסטוק (בפולין). כמה שנים למד בשיבת לומז'ה, ושנה אחת בשיבת נובהרדוק שבאוקראינה. "הניגון של הגמרא הולך איתי מאז כל חיי והוא ששמר אותי במסגרת התורה, על-אף כל הגלגולים וההתפוכות שידעתי".

כשהתבגר השתלם בהוראה ויסד בית-ספר יהודי בעיר מוטלה שליד פינסק. בערב חגי-הפסח תרצ"ט

בדירתו הקטנה והמטופחת, בקומה השביעית של מבנה מגורים מוגן בשכונת קריית-היוכל בירושלים, שוקד ר' חיים-יצחק חמיאל על השלמת הכרך התשיעי בחיבורו – 'המקרא ותרגומו'. למעיין בספריו נפתח צוהר לעולם עשיר ומרתק שיהודי ממוצע, זה הפוגש את התרגום בשעת העברת הפרשה בערב שבת, כמעט אינו מודע לו.

דוגמה קטנה: כיצד מתורגמת המילה 'גר' במקרא? למילה זו יש יותר מצורת תרגום אחת. לא הרי "גר יהיה זרעך" (בראשית טו, יג) שמתורגם "דייר", לפי שעניינו ישיבה זמנית, כהרי "וגרך אשר בשעריך" (שמות כט, ט), המתורגם "וגיורך". וכאשר התורה מדברת על איסור אכילת נבלה, בפסוק "לא תאכלו כל נבלה, לגר אשר בשעריך תתננה" (דברים יד, כא), מתורגמת המילה "לגר", "לתותב ערל". כל זאת ב'תרגום אונקלוס' עצמו. ומה דבר 'תרגום ירושלמי', 'תרגום יונתן בן-עוזיאל' ועוד תרגומים?

בשארית כוח הראייה

שבעת הכרכים הראשונים בסדרה עוסקים במקרא. הכרך השמיני מנתח, משווה ומפרש את תרגומי הנביאים הראשונים. הכרך שעל הכנתו שוקד חמיאל עתה עוסק בנביאים האחרונים. מהכרך הקודם נזקק חמיאל לעזרת אדם נוסף, המקליד למענו את החומר. לפני כשנתיים איבד כמעט כליל את מאור-עיניו. כעת הוא מסוגל לזהות עצמים גדולים בלבד, בעין אחת. לקרוא הוא יכול רק בעזרת מכשיר יקר, המגדיל מאוד את המילים. "קרה לי נס שאת התשתית לחיבוריי על כל התנ"ך הכנתי כשעניי היו בריאות", אומר חמיאל בנימת סיפוק.

הוא אישיות יוצאת-דופן, מסוג האנשים שדיי לשהות

"קבוצת גפן" מתחייבת ל:
ביטוח הרכב
הזול במדינה!!!
 בכסף לתנאי המבצע
קבוצת גפן - התמטת החומות על הביטוח החתי
1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא

נשמה עם עצמה
 סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'. במהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.

ספר מסעיר, מחדש ומעורר מחשבה
 מאת **מנחם ברוד**

הפצה: **יודאיקה**, 03-9606120

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ביעור מעשרות

שאלה: מהי מצוות ביעור מעשרות, ומתי יש לקיימה?

תשובה: נאמר בתורה (דברים כו): "כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנה השלישית, שנת המעשר, ונתת ללוי, לגר, ליתום ולא אלמנה, ואכלו בשעריך ושבעו". השנה היא השנה השלישית לשמיטה, ולכן צריך לבער בה את המעשרות, אם יש כאלה, מן הבית.

זמן הביעור הוא בערב שביעי-של-פסח. ויש מחמירים כדעה המקדימה זאת לערב-פסח.

למעשה, מי שיש לו פירות וירקות, מכל גידולי ארץ-ישראל, ובכלל זה שימורים, שגדלו בשנים הקודמות (תשס"ג-תשס"ד), ואין דאוו שהופרשו מהם תרומות ומעשרות כדון, חובה לבצע את ההפרשה מעשיו.

פירות שבודאי לא הפרישו מהם תרומות ומעשרות – חייבים לתת את מעשר-עני לעני, או לגבאי-צדקה, או

לזכות את המעשר לעני או לגבאי על-ידי הגבת הפירות על-ידי אדם אחר (רבים נותנים גם מעשר-ראשון ללווי). הוא הדין במשקים הנוהגים לתת לכוהן תרומת-מעשר כדי להאכילה לבהמתו.

מעשר-שני, בין שעודנו בפירות ובין שכבר חולל על מטבעות, יש לבער מן העולם. יש לפדותו כולו על מטבע בן 5 או 10 אג, ולהשחית את צורת המטבע בפטיש וכדומה. פירות השנה הרביעית של העץ, 'נטע רבעי', דינם כדון מעשר-שני. המנויים על אחת מ'קרינות המעשרות', פטורים מסעיף זה.

את ה'יודיו' לא נהוג לומר, מכיוון שעל-פירוד לא קיימנו הכול כנדרש. ויש הקוראים זאת בתורה, לזכר המצווה.

מי שלא יבער בערב החג – יבער מיד אחריו, ובאשר לפירות מעשר-שני ורבעי – יעשה 'שאלת חכם'.

מקורות: מעשר שני פ"ה מ"ו. ירושלמי שם. רמב"ם הל' מעשר שני פ"א. שו"ע יו"ד ס"ו ס"א, ונו"כ. שו"ע אדמו"ר הזקן או"ח ס"ו ס"א. תל. אציקולפידה תלמודית ערך 'בעור מעשרות' כרך ד עמ' מ. וראה 'משפטי ארץ' – תרומ' מ' פ"ק ס"א. כ"א.

פותחים את ספר שמות עם "שולחן שבת"

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המוכרות. להזמנת כרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): **יודאיקה**, 1-700-704120